

Juni 2015

Sommerhilsen til medlemmene i Lillomarkas Venner

2015 har allerede gitt oss noen gode Lillomarkanyheter. I mars kunne vi glede oss over at den lange og kronglete prosessen mot naturreservat i hjertet av Lillomarka førte fram, og 3.2 km² opplevelsesrik og biologisk verdifull skog ble sikret mot hogst og andre tiltak som kan ødelegge naturmangfoldet.

En av de viktigste sakene vi har kjempet for det siste året er å beholde Ravnkollen i Lillomarka. Dette er et forslag som var knyttet til forslag til ny kommuneplan som byrådet sendte ut på høring for over ett år siden. Byrådet har trukket forslaget fra kommuneplanen og vil komme med et "reduisert alternativ" (sitat byrådsleder Røslund). Dette kan være et positivt tegn, men vi må være forberedt på en omkamp. Styret i Lillomarkas venner mener at det uansett vil være totalt uakseptabelt å frata oss denne markaperlen til boligbygging, enten det gjelder hele eller deler av Ravnkollen. Alle andre partier enn Arbeiderpartiet og Høyre har gått imot planene.

En annen sak som vekker bekymring er byrådets forslag om "aktivitetssoner". Dersom dette blir vedtatt, vil terskelen for å bygge anlegg og bygninger (opptil 50 m²) i marka senkes kraftig. Et slikt vedtak vil kunne føre til at vanlige markabrukere som ønsker å bruke 100-meterskogene nær boligområdene i marka til rekreasjon, må bane seg vei mellom støyende aktiviteter som har lite eller ingenting i Marka å gjøre. I samarbeid med Østmarkas venner og Naturvernforbundet i Oslo og Akershus gjennomfører styret for tiden befaringer med bystyrepartiene på Linderudkollen og til gammelskogen ved Trollvann/Grefsenkleiva. Formålet er å vise kontrastene mellom hva inngrep for idrettsanlegg kan føre til og gammelskog, og å overbevise om at "aktivitetssoner" ikke er veien å gå.

Forslagene om bygging på Ravnkollen og "aktivitetssonene" vil kunne skape presedens og underminere markaloven. For å kunne veilede medlemmene og andre i høstens valg, har styret har vedtatt å sende spørsmål til partiene om disse to sakene.

Les om dette og de andre sakene vi har jobbet med denne våren nedenfor.

Vern av Lillomarka naturreservat (ca. 3 km²)

Klima- og miljødepartementet (KLD) kunngjorde 23. mars vern av 9 naturreservater i Osloomarka. Ett av disse er et flott naturområde på 3195 mål i hjertet av Lillomarka. Det er et fantastisk og variert område, bl.a. med trolsk og opplevelsesrik naturskog, svært mye brukt til friluftsliv. Området strekker seg fra Revlikollen –

Slengfehøgda og Store Gryta i sør, opp langs Grytedalen, inkludert områdene ved Griseputten, opp til Granberget og områder rundt Nordre Langevann i nord. Lillomarkas venner er svært tilfreds med at dette området endelig er vernet. KLD skrev bl.a. på sine sider:

"Vernet sikrer viktig natur, samtidig som hensyn til idrett og friluftsliv ivaretas. For å sikre fortsatt aktiv bruk av områdene åpner vernebestemmelsene for at idrett og friluftsliv, for eksempel orientering og skirenn, kan gjennomføres uten krav til søknad."

og

"Norge har stor variasjon av skogtyper, også skogtyper som er internasjonalt sjeldne. 50 prosent av de truede og nær truede artene i Norge lever i skog. Skogvern er derfor et viktig og effektivt tiltak for å sikre norsk naturmangfold."

Det foreligger omfattende dokumentasjon av områdenes verdier for naturmangfold. Områdene har stor variasjon, med blant annet barskog, bekkekløfter, edellauvskoger og rikmyr."

Det har vært en lang og grundig verneprosess i regi av Fylkesmannen i Oslo og Akershus (FM). Bakgrunnen var at markaloven (ml) av 2009 åpner for vern av områder som på grunn av naturopplevelsesverdier har særskilte kvaliteter for friluftslivet. Dette var upløyd mark for FM, så de måtte gjøre noen strategiske veivalg. Noen av konklusjonene var:

- Utvelgelse av områder skulle være verdibasert (natur og opplevelse), og etterprøvbart.
- Organisasjoner og kommuner ble engasjert til å komme med innspill om områder
- Variasjon skulle sikres, alle områder i marka skulle være representert, hyttefelt skulle holdes utenfor.

- Områdene skulle kartlegges etter både ml § 11 mht. naturopplevelsesverdier og friluftslivskvaliteter, og naturmangfoldloven (nml) § 37 etter strenge, naturfaglige kriterier. Grunneierne foretrakk vern etter nml for å være sikret erstatning.

Flere av de kartlagte områdene er funnet å ha kvaliteter som tilfredsstillende kriteriene for vern etter nml. FM gikk inn i forhandlinger med skogeierne, og fikk til ordninger med frivillig vern i 8 av disse. Formålet med verneforslagene er å sikre områder med opplevelsesverdier for friluftslivet og naturfaglige kvaliteter mot hogst og inngrep. I de vedtatte forskriftene er flere forbud fra høringsutkastet fjernet. Begrenset utvidelse av stier og skiløyper kan gjennomføres uten søknad. Arrangementer er tillatt, noe som gir arrangører større ansvar. Den ansvarlige må selv gjøre en vurdering av om arrangementet utgjør en fare for forringelse. Forutsetninger for dette liberale regimet er bl.a. at:

- Det gjennomføres årlig møte på fylkesnivå for orienteringsløp og turorientering
- Verneverdiene ikke forringes.

Ravnkollen

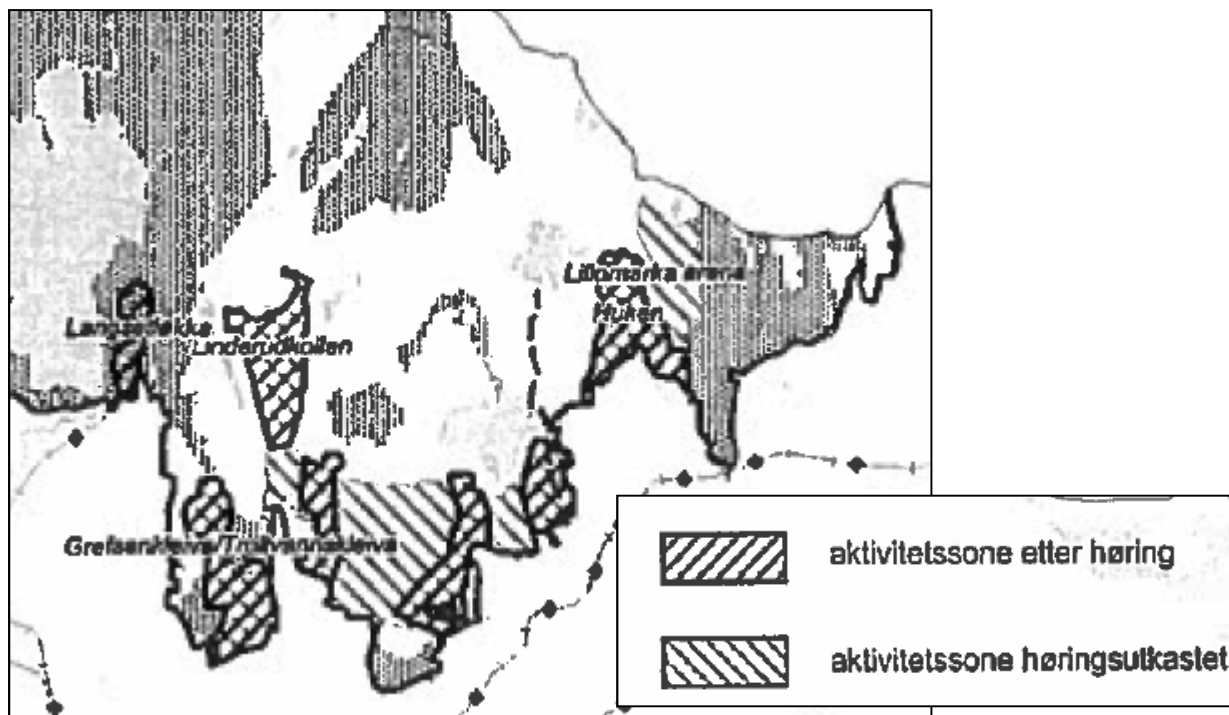
Byrådet valgte å trekke forslaget om boligbygging på Ravnkollen grunnet den store motstanden. 24 av 26 høringsuttalelser sa nei. Men byrådsleder Stian Berger Røslund varsler omkamp. Han sa i Akers Avis Groruddalen den 17. april at «nå tar vi til oss høringsinnspillene og lager et nytt og mindre alternativ». Vi har lest igjennom samtlige høringsuttalelser og ikke funnet noen som tar til orde for «et nytt og mindre alternativ. På den bakgrunn virker uttalelsen til byrådslederen litt merkelig. Vi har ikke klart å få informasjon om når det nye forslaget blir sendt på høring.

Det er kun Høyre i byråd og Arbeiderpartiet som pr i dag støtter bygging i marka på Ravnkollen. Samtlige andre partier sier et krystallklart nei. Arbeiderpartiets Anders Røberg-Larsen sa til Akers Avis den 2. mai at « - markaloven og markagrensa er hellig» og at «Ap lover at vi vil bevare markagrensa og markaloven slik den er i dag», men han vil allikevel ikke utelukke at Arbeiderpartiet vil støtte bygging på Ravnkollen. Disse utsagnene er motstridende da markaloven er laget for å forhindre boligbygging i Marka, men vi har ikke vært i stand til å få en avklaring fra byrådslederkandidat Raymond Johansen.

Kommuneplanens forslag om "aktivitetssoner"

Vi mener at byrådets forslag om "aktivitetssoner" er i strid med markaloven, da intensjonen med forslaget er å legge til rette for å bygge anlegg for idrett og "urbane aktiviteter", og tekniske bygg i marka, av en art som er uforenlig med markalovens formål. Opprinnelig forslag omfattet et bredt belte av markas randsoner, og dekket totalt hele 27 km². I revidert

forslag til kommuneplan er "aktivitetssonene" redusert noe, men omfatter fortsatt en stor del av befolkningens viktige natur- og rekreasjonsområder nærmest bebyggelsen.

Dette er den delen av marka som er mest brukt i det daglige, nettopp p.g.a. nærheten til boområdene, og er en viktig kvalitet for en stor del av Oslos befolkning, og en viktig helsefaktor for hver enkelt og for samfunnet. Et av Oslos største fortrinn som bosted er tilgangen til naturen. Da opplever vi byrådets prioritering av anlegg for særinteresser på bekostning av allmennhetens tilgang til naturen som provoserende. Sonene begrunnes med at dette vil øke bruken av marka. Det er vanskelig å forstå dette argumentet, da bl.a. kommunens egen brukerundersøkelse fra 2011 dokumenterer at 86 % av oss allerede er markabrukere, og at hovedgrunnen til at folk går på tur er for å nyte naturen og koble av i fredelige omgivelser.

Lillomarkas Venner mener at den massive fortettingen som kommuneplanen legger opp til i store deler av byggesonen rundt Lillomarka må gjøre plass til grøntområder og urbane idrettsanlegg i boligområdene der folk bor, og ikke rasere 100-meterskogene i randen av marka. Vi støtter kommunens gjeldende retningslinjer for markaforvaltningen, som blant annet sier at "det tradisjonelle friluftslivet i nær kontakt med naturen skal søkes tilgodesett i det meste av nærområdene", og "større inngrep til fordel for idrett og friluftsliv skal søkes konsentrert i et mindre antall områder langs markagrensa".

I retningslinjene for kommuneskogene heter det bl.a: *"Oslo kommunes skoger skal være et fristed, der menneskene skal kunne oppleve naturens ro og stillhet og drive friluftsliv og idrett. Naturen, det tradisjonelle friluftslivet og Markakulturen er de svake parter som trenger beskyttelse."* Dette synet støtter Lillomarkas venner fullt ut.

Vi oppfordrer Bystyret til å fjerne "aktivitetssonene" fra kommuneplanen og arbeide videre for de anleggskrevende aktivitetene gjennom å regulere mindre, vel avgrensede områder for denne typen aktivitet, mens Marka for øvrig fortsetter å være fristed for allmennheten og flertallets ønske om naturopplevelse, miljøforandring og fravær av hverdagens kjas og mas.

Anleggsvirksomheten og naturødeleggelser på Linderudkollen

De av dere som har vært på Linderudkollen det siste året har sikkert reagert med like stor forferdelse som oss i styret. Styret har ikke hatt innsyn i detaljreguleringen av dette skianlegget, og det er først i forbindelse med gjennomføringen at konsekvensene har kommet til syne. Flatehogsten er svært omfattende, koller er sprengt vekk og myrområder er drenert. Det er lagt vannrør langs traseene slik at det skal bli enklere å legge kunstig snø. Det kan virke som om profesjonelle skiløpere ikke er i stand til å gå opp og ned små koller, men må ha dem gjennomsprenget for å kunne gå et langrenn.

Styret har reagert overfor byrådet og bystyrepolitikerne ved å sende bilder av ødeleggelser, med krav om at noe liknende overhodet ikke kan aksepteres i traseene i skogsområdene i tilknytning til Lillomarka arena.

Foto: Oslo By

Forslag om landskapsvernområde Lillomarka

Lillomarkas Venner og Naturvernforbundet i Oslo og Akershus vil i nær framtid legge fram et forslag om landskapsvernområde i deler Lillomarka. Vi ønsker å sikre naturen, mulighetene for naturopplevelse og det tradisjonelle friluftslivet som krever lite tilrettelegging i sentrale deler av Lillomarka. Vi ønsker et sterkere vern enn det markaloven gir, og et slikt vern vil medføre at det ikke lenger kan drives industriskogbruk med flathogst og planting av tett, ensaldret skog. Det foreslås ikke nye restriksjoner på friluftslivs- og idrettsaktiviteter, og det foreslås en samlet plan for stier og løyper, som ivaretar den viktige funksjonen disse har for friluftsliv og idrett. Store idrettsanlegg med egne reguleringsplaner (Linderudkollen, Grefsenkleiva/Trollvannskleiva og Lillomarka arena) er holdt utenfor verneforslaget.

Formålet med vernet er å bevare et rikt natur- og kulturlandskap i de sentrale delene av det mye brukte friluftslivsområdet Lillomarka, med store natur-, kultur- og opplevelsesverdier, og med mange spor etter tidligere tiders bruk av marka. Hensikten er å sikre arealene mot nye tekniske inngrep og anlegg, og å reetablere, bevare og utvikle et lysåpent, flersjiktet skogbilde med mange gamle trær. Området omfatter 3 naturreservater, en rekke

nøkkelbiotoper/naturtyper og gammelskoger/eventyrskoger, som bevares etter egne retningslinjer. Natur, skog og kulturminner kan skjøttes for å sikre verneformålet. Idretts- og friluftaktiviteter som har vært drevet fram til vernetidspunktet kan videreføres.

Landskapsvernforslaget omfatter også arealer som sammenfaller med byrådets forslag om "aktivitetssoner" (se ovenfor). Aktivitetssonene vil sette deler av Lillomarka i fare, noe som er et paradoks når befolkningsøkningen tilsier at behovet for friluftsområdene i marka vil øke.

Det er viktig å understreke at et landskapsvern er den aller mildeste verneformen etter nml. Det foreliggende forslaget til landskapsvernområde har som intensjon å ivareta det allmenne, enkle friluftslivet i Lillomarka. Gjennom avgrensningen er markaområder der terrenget allerede er sterkt påvirket av anleggskrevende aktiviteter skilt ut.

Huken: høring om videre drift, støyplager, trafikkplager, sikringsplan med mer

Som kjent ble det inngått en forliksavtale mellom Oslo kommune og bostyret til Oslo Vei AS 17. desember 2014, som bl.a. går ut på at virksomheten skal opphøre 31.12.2018, dvs. fire år senere enn Byrådet proklamerte høsten 2012. Forliket forklarer de store mengdene fyllmasser som blir kjørt inn i bruddet. Det kalles "... sikring av bruddet med tilførsel av egnede rene masser". Det vil være snakk om svært stor belastning i boligområder, og medføre økning av støy innover i Lillomarka, over lang tid,. Tilkjøringen av fyllmasser er bare et tillegg til den vanlige driften med tilhørende tungtransport. Boet vil kunne fortsette med boring, pigging, utsprengning, steinknusing og asfaltproduksjon i Lillomarka ut 2018.

Men forutsetningen er at videre drift tillates av Fylkesmannen i Oslo og Akershus (FM), som i juni 2013 sendte et varsel om tilbaketrekking av tillatelsen til drifting på Huken. Boet søkte i august 2014 om videre drift, en søknad som FM sendte ut til høring to dager etter at forliksavtalen var inngått.

Ett av tiltakene som er gjort av boet, antakelig for å redusere støyen i boligområdene, er å flytte steinknuseren nord for fjellskjermen. I tillegg er det her boring og sprengning vil foregå. Dette har negativ støymessig betydning for oss brukere av markaområdene rundt Huken-bruddet. Spesielt nordover har støyen økt kraftig, den forfølger oss noen ganger nesten helt opp til Lilloseter. I vår høringsuttalelse til boets søknad har Lillomarkas Venner tatt opp dette som et problem for markabrukerne i deres natur- og rekreasjonsområder.

Lillomarkas Venner var blant mange foreninger som i 2014 deltok på Oslo kommunes workshop om etterbruk av Hukenområdet. I høst kom det en såkalt mulighetsstudie for Hukenområdet. Ett av forslagene er en stor cricketbane. Dette er en idrett som ikke hører hjemme i marka, og styret mener at området bør brukes til markarelaterte aktiviteter.

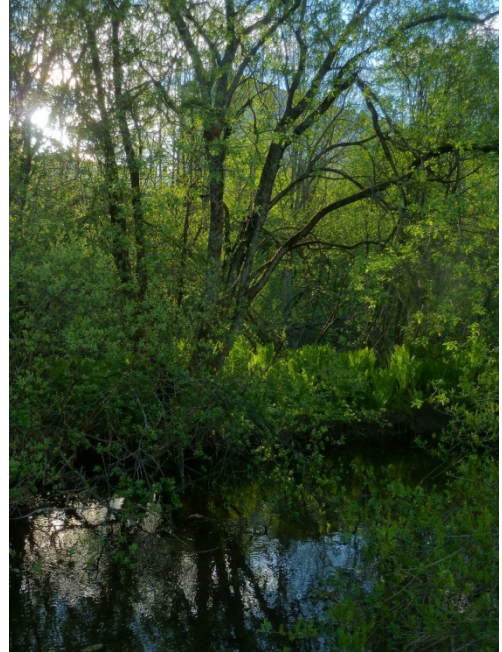
Lyssetting av turveien langs Alnas øvre løp

Som nevnt i årsberetningen vår sendte styret en klage på vedtaket om tillatelse til prosjektet, bl.a. på grunnlag av feil i saksbehandlingen. Tiltaket går ut på å lyssette den nordligste strekningen av turveien langs Alna. I tidligere uttalelse og i klagen påpekte vi at

dette er et flott naturområde med naturtypekvaliteter, som innbyr til fine naturopplevelser. Med hjemmel i naturmangfoldloven har vi påpekt viktigheten av ikke å gjøre flere inngrep her. Selve inngrepet vil kunne gjøre skade på naturen, og med belysning vil opplevelsen bli forringet.

Saken, med klage, er sendt til politisk behandling i byrådet og bystyret. Dersom klagen ikke tas til følge er det Fylkesmannen som skal ta den endelige avgjørelsen. Vi avventer endelig resultat av klageprosessen.

Til tross for at saken ikke er politisk behandlet, ble arbeidet startet opp og er i skrivende stund så å si ferdigstilt. Det er mange som har reagert negativt på måten prosjektet er avsluttet på. Store steiner og masser er slengt ut i de naturlige sumpområdene mellom veien og elva, og det ser ut til at veien enkelte steder er forsøkt utvidet. Dette reagerer vi på og forsøker å få kommunen til å rydde skikkelig etter seg. Vi har tilbudt oss å delta i en eventuell dugnad for å få fjernet stein og masser.

Lillomarka arena

Reguleringsplanen for Lillomarka arena ble 20. mai vedtatt av bystyret. Dagen før ble det oppdaget at det i en bestilling av forprosjekt fra byrådsavdelingen for samferdsel og miljø sto skrevet at det skulle "planlegges for/tilrettelegges for at løypenettet i kan imøtekomme det internasjonale skiforbundet (FIS) sine standarder for større langrennsarrangementer." Dette reagerte vi kraftig på fordi dette kravet aldri var blitt nevnt tidligere i prosessen, og var mot alle avtaler som var gjort om at inngrepene i naturområdene nord for Huken skulle være skånsomme og reversible.

Vi sendte en e-post til byrådsavdelingen, byutviklingskomiteen og Bymiljøetaten, der vi forklarte vår bekymring for naturområdene, og ba om en forklaring. Samme kveld fikk vi en forklaring fra medlem av komiteen, som sa at det var en formulering som var blitt hengende igjen ved en feiltakelse, og at det er teksten i reguleringsplanen som uansett gjelder.

Skogoppsynsfunksjonen i Lillomarka

I Lillomarka har vi i en liten generasjon hatt vår egen lommekjente skogoppsynsmann i Håvard Pedersen. Men han nærmer seg pensjonsalder og trapper ned stillingen sin. Det er foreløpig uavklart om hans skogoppsynsfunksjon blir videreført. Vi mener det er viktig å opprettholde denne funksjonen i Lillomarka. Slik kompetanse er nødvendig for å påse at nødvendige hensyn blir tatt i forvaltningen av marka, og at regler blir fulgt og godt skjønnet utvist ved tiltak i marka. Lillomarkas venner har derfor skrevet brev til Bymiljøetaten, og bedt om at vi får beholde en skogoppsynsmann (eller –kvinne).

Helårstrase Lilloseter – Sinober – Burås

I mars la Nittedal kommune ut forslag til områdereguleringsplan for helårstrase Lilloseter – Sinober – Burås til offentlig ettersyn. Lillomarkas venner har fulgt denne saken under hele prosessen og vi ga nok en gang en grundig høringsuttalelse.

Det var allerede under en befaring høsten 2014 blitt klart at det var ønske om å legge traseen utenom tunet på Sinober. Det ble foreslått å legge traseen på vestsiden i kanten av myra. Det har vi gått tydelig imot. Det ser derimot ut til at vi har fått gjennomslag for traseutforming på andre strekninger. Men vi er allikevel bekymret for hvordan resultatet vil bli. Vi kommer til å følge denne viktige saken fremover nøye.

Årsmøtet

Årsmøtet ble avholdt 18. mars, og referatet finnes her:

http://www.lillomarkasvenner.no/dokumenter/Referat_fra_arsmotet_2015.pdf .

Det ble gjort noen mindre endringer i vedtektene. Vedtektene kan leses her:

http://www.lillomarkasvenner.no/dokumenter/vedtekter_20150318.pdf .

Temaet for foredraget etter årsmøtet, som ble holdt av Håvard Pedersen, var uteliggerne som holdt til i Lillomarka etter krigen, til hyttene ble brent på 60-tallet. Helene Sommers film om uteliggerhytta i Grefsenåsen ble vist.

Søknad om økonomisk tilskudd

I år som i fjor søker vi økonomisk støtte hos Bymiljøetaten fra potten som deles ut til friluftsliv og naturvernorganisasjoner. Vi søker i år om til sammen kr 58 000, hvorav 40 000 er tiltenkt generell driftstøtte og resten til å finansiere turer (kart, annonser og guider).

Møter og befaringer

februar:

- Vi deltok på friluftslivets dag på Isdammen, arrangert av Friluftslivets samarbeidsutvalg i Bjerke bydel
- Huknebefaring med Samferdsels- og miljøkomiteen
- Møte med Raymon Johansen og Anders R.L. om Ravnkollen
- møte med Tom Fremstad og Johan Valen fra Oslo og omland friluftsråd om Ravnkollen

mars:

- befaring i Lillomarka Arena med miljøbyråden

april:

- møte hos BYM om behovsplan for friluftsliv og idrett

juni:

- OOFs medlemsmøte
- 2 befaringer med politikere på Linderudkollen og i eventyrskogen i Grefsenåsen i samarbeid med NOA

- møte i det OOF-ledete sykkelforumet

Friluftslivsdag på Ravnkollen lørdag 5. september, Friluftslivets år 2015

Vi vil for første gang i år arrangere en Friluftslivsdag for barn med mange spennende aktiviteter. Håpet er å gjøre dette til en årlig tradisjon. I år blir friluftslivsdagen på Ravnkollen på Romsås. Vi har en samarbeidsavtale med Romsås Frivillighetssentral og Trygg i Naturen TiN. Trygg i Naturen er et prosjekt rettet mot hele familien med mange aktiviteter i marka året rundt. Alle markaorganisasjonene blir invitert til å delta med aktiviteter, og selvfølgelig lokale speidergrupper mm. Vi håper på en opplevelsesrik dag i skogen for hele familien! Vi ønsker også å utfordre lokalpolitikere våre og andre som vil til å overnatte i telt fra lørdag til søndag.

Friluftslivsambassadør Steinar Saghaug er med i planleggingsgruppa, sammen med mange andre engasjerte mennesker fra mange organisasjoner.

Turer

Vi tilbyr også i år et variert og spennende turprogram, se http://www.lillomarkasvenner.no/turer/Turer_2015.pdf.

Vårens turer har vært godt besøkt. Vi har invitert til den årvisse fugleturen på Hestejordene, en tur langs naturskjønne øvre del av Alna, fra Grorud til Huken, vi har hatt langtur i eventyrskogen i Lillomarka naturreservat og vi har arrangert tematur om skogforvaltning. Vi starter opp med nye turer til høsten, den første er tirsdag 1. september: sopptur på Slattum, søndag 4. oktober er det geologitur og søndag 11. oktober en kulTUR med kulturminner. Velkommen med på tur i Lillomarka!

Bli aktiv!

Til slutt vil vi oppfordre alle til å gjøre en aktiv innsats for Lillomarka. Har du tid og energi til overs. så meld deg som ressursperson. Det trengs folk som er villige til å sitte i styre og stell, og folk som vil være med å verve medlemmer, enten på kampanjer eller ved å dele ut vervebrosjyrer til naboer, venner og kjente. Eller er du foto- og skrivefør og kan tenke deg å være med å realisere et medlemsblad? Kunne du tenke deg å være med å skjøtte kulturlandskap? Har du noe å fortelle og kan tenke deg å lede en tur? Ta kontakt, og om ikke annet: lik facebookside vår!

God sommer fra styret i Lillomarkas Venner!